

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanke plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se ostanke jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Gonja proti „Slovenskemu Narodu“.

Minolo nedeljo je zopet grmelo in treskalo z naših prižnic. Po celi kranjski deželi so popje rohnili proti našemu listu, surovo in podlo, kakor je že navada in končno so stare babnice moškega in ženskega spola vlačili v posebnih procesijah, pri katerih so kipele k nebu pobožne prošnje, da bi Stvarnik pokončil ta list in vse tiste, ki ga izdajajo, ki ga pišejo in ki ga čitajo. Ogenj in žveplo so sklicali na nas in nas preklinjali, da so se ubogim ljudem kar lajše ježili.

Zgodilo se je vse to na uradni ukaz ljubljanskega škofa, kateri ukaz je bil izdan v zadnjem pastirskem listu.

Umemo silno sovraštvo, ki ga goji vesoljno klerikalstvo proti našemu listu. »Slovenski Narod« je tisti mogočni jez, ki zadržuje klerikalno povodenj. »Slovenski Narod« je v prvi vrsti kriv, da klerikalizem ne more zadobiti v deželi tiste oblasti, po kateri hrepeni, in zato se koncentruje vse sovraštvo klerikalizma na ta list. Ko bi mogli klerikalci uničiti »Slovenski Narod«, oziroma »Narodno tiskarno«, bi bil to zanje največji triumf, največja zmaga. Dokler bo »Slovenski Narod« stal na straži, je vse prizadevanje klerikalizma zaman.

To vedo klerikalci in prepričani smo, da bi radi odšteli tudi milijon kron, če bi mogli dobiti »Slov. Narod« v svoje roke. A ker ga ne dobe, za nobeno ceno, zato ga preklinjajo, zato agitujejo proti listu v pastirskih pismih s prižnic in iz spovednic. — Kdor gre danes k spovedi, dobi zlahkoto odvezo za največje hudodelstvo, za rop in umor, za krivo prisego in najostudnejše prešestovanje, samo za čitanje »Slov. Naroda« ne dobi odveze. Na Brezji je pijan pop neki ljubljanski gospej naravnost dejal:

»Če bi papeža umorila, bi prej dobila odvezo, kakor za čitanje »Slovenskega Naroda«. Ljubljanski kaplan Nadrah je dejal: »Za vse na svetu se lahko dobi odvezo, samo ne za čitanje »Slov. Naroda«. V Preski pa je ondodnji župnik, znana surovina, s prižnice kar namigaval, naj v zamejo ljudje polena v roke in naj liberalce ubijejo.

Gonja, ki jo je zaukazal škof in ki jo zdaj izvršujejo njegovi hlapci, priča na jedni strani, kako bodeč trn v živem mesu klerikalizma je »Slovenski Narod«, na drugi strani pa tudi priča, kako popolnoma brez varstva je list, ki vendar izhaja z dovoljenjem države in ki zastopa svoje nazore v mejah zakona. Državni zakon jamči vsakomur svobodno izražanje svojega mnenja, država pa ne gane prsta, da varuje in čuva, to v zakonu zajamčeno pravico.

Škof in njegovi duhovniki oznanjajo bojkotiranje našega lista in skušajo to izsiliti. To počenje je v smislu veljavnega kazenskega zakona naravnost hudodelsko, a vzlic temu se ne moremo braniti. Kdor bojkotira branjevca, ki prodaja cikorijske zapade kazni, bojkotiranje javnega časopisa pa je dovoljeno, bojkotiranje s prižnic in iz spovednic in nihče se ne spodtika ob tem, kako grozna zloraba cerkvene oblasti tiči v tem, da se na prižnici in v spovednici uganjajo hudodelstva. In potem se naj še kdo čudi, da izgubljajo ljudje zaupanje v duhovnike in se odvrčajo od cerkve.

Kot preteza tej gonji proti našemu listu služijo članki, ki smo jih priobčili pod naslovom »Rimski klerikalizem«. Pričakovali smo, da bodo škof in njegovi bogoslovci proti temu znanstvenemu spisu tudi znanstveno polemizirali in da bodo skušali javnost prepričati z dokazi, da trditve tega članka niso resnične. A tega niso storili in mesto da bi bili dokazali, kakšne zmote se nahajajo v tem spisu, preklinjajo list

in celo stranko, stvarni znanstveni razpravi pa se umikajo kakor hudič križu. To pove dovolj, to jasno priča, da niti jedne trditve v dotičnih člankih ne morejo ovreči in prav, ker se z dokazi in argumenti ne morejo braniti, zato nas kolnejo.

V očigled velikanski gonji, ki se je novič uprizorila proti nam, je pač moralna dolžnost vseh naprednjakov, da se tesneje oklenejo »Slov. Naroda« in da list z naročanjem in inseriranjem podpirajo. »Narodna Tiskarna« ne išče dobička za se, nego porablja ves dobiček za svoj list, za »Slov. Narod«, za »Zvon« in za »Rodoljuba«, ter za obče narodne namene, katerim vsako leto daruje znatne prispevke in zaradi tega se sme pač želeiti, da naprednjaki ne nosijo zaslužka očitnim ali prikritim nasprotnikom, nego da se drže svojih res naprednih tiskarn. Razen »Narodne Tiskarne« naj se podpirajo le Šeber v Postojni, Lampret v Kranju, Slatnar v Kamniku in Blaznik v Ljubljani.

Glavno pa je, da se list razširi, da pride med ljudi, zato apelujemo na vse somišljenike, naj agitirajo za list, naj gledajo, da pride med ljudstvo, naj vplivajo zlasti, da ga bodo imeli po vseh gostilnah, kamor zahajajo naši ljudje. Tako se bo najbolje paralizirala klerikalna gonja in tako se najbolje pripravlja tisti čas, ko bo slovenski narod vrgel klerikalizem kakor crknjenega mačka na smetišče. Mi se ne udamo za nobeno ceno, nego pojdemo svojo pot naprej.

V Ljubljani, 23. septembra.

Nagodba.

Széll si je pretegnil kite na nogi in mora zato 5—6 dni počivati na svojem posestvu v Ratotu. Pravijo, da se je spotaknil ob Kossuthovi slavnosti in se umaknil v svoj brlog. Nagodbena pogajanja pa so zopet malo zastala. Toliko je že danes gotovo: če se sklene nagodba med vladama, pride v avstrijskem parlamentu najprej na vrsto. A tu ji bodo delali težave tudi levičarji. Na Ogrskem se

že govori, da bo Széll žrtva nagodbenih pogajanj ter da se bliža doba sedanjega poljedelskega ministra Daranyia. Mož je intriganten kalvinec, ki bi rad igral odločilno ulogo ter se poteza za ministrsko predsedništvo. Ali mož ima močne tekmece, da ne bo dosegel še dolgo svojega visokega cilja. Széll torej bržčas vendarle še ostane, četudi se nagodba še tri leta ne dožene.

Mladočehi in vlada.

Dosedaj se kažejo Mladočehi napram vsem načrtom Koerberja sovražno in nepristopne. Posl. dr. Pacák je izjavil, da so Čehi vsak čas pripravljeni, pogajati se z Nemci, ki pa so še pred kratkim zahtevali brezpogojno odpravo jezikovnih naredeb ter odklonili, vdeležiti se spravnih konferenc. Če hoče sedaj država, da se dožene kaka sprava, mora poprej vrniti Čehom kar jim je vzela, t. j. notranji uradni jezik, ki mora biti z nemškim enakopraven. Brez tega povračila je vsako pogajanje nepotrebno in nemogoče. Posl. dr. Stránský se je tudi izrekel proti nemško-českemu koalicijskemu ministertvu. Vlada hoče upreči Čeha v voz ogrske nagodbe. Ko bi bila nagodba pod streho, bi Čehi takoj odslovili. Tudi dr. Kaizla so odslovili takoj, ko je napolnil državno blagajnico z davkom na sladkor. Dr. Bärnreitherja pa so poplačali s tem, da so odpravili jezikovne naredb. To naj si Čehi zapomnijo. Nemško uradniško ministertvo naj si le naredi pogodbo samo, če more. Koerber pa izjavlja, da Čehov sploh ni klical v ministertvo.

Ministertvo Vuičevu

je zopet poskušalo demisionirati, a kralj Aleksander demisije ni sprejel. Kakor Bolgarija, ima tudi Srbija finančne skrbi, in obe iščeta denarja v Parizu, kjer pa imata premalo kredita. Srbiji se gre za 15 milijonov posojila. Francozi ne verujejo v plačilnost Srbije in zahtevajo, da se jim v zastavo da monopol. Glede posojila je obravnaval Vuič že v Karlovih varih s francoskimi delegati. Sekcijski šef finančnega ministertva Veličković je posojilno pogodbo podpisal, dasi ni bil v to

LISTEK.

Po Gorenji Italiji.

Spomini s pota.

4. Verona in Videm.

(Konec.)

Originalna sta se mi zdela zlasti kropolnika, ki ju nosita dva grbasta možička, med katerimi je levi podoba arhitekta Gabrijela Carialija, očeta slavnega veroneškega slikarja, Pavla Veroneškega, čegar mramornati spomenik stoji pred cerkvijo. Hudobneži so mu že dvakrat odbili s kamenjem prste, v katerih je držal svoj kist! Tudi v umetnosti bogati Italiji se torej ne manjka Vandalov!

Piazza Vittorio Emanuele je največji trg v Veroni. Sredi trga so nasadi in pred njimi spomenik kralja Viktorja Emanuela II. na konju. Na vshodnji strani je slavn antiki amfiteater (Arena), ki ga je sezidal Dioklecijan. Dolg je 153 m, širok 122 m in visok 32 m. Danes ima le še dve nadstropji; dvesta se že odkrutili. Okoli in okoli se krožijo v dveh vrstah obokana visoka okna, spodaj so ogromna stebrišča in več velikanskih vrat.

V notranjčini arene se vrsti v silovitem krogu 43 rdečkastornenih stopnjic-sedežev drug nad drugim. Prostor za gladiatorje in borilce z zvermi v sredini je 75 m dolg in 44 m širok. Impozantna zgradba!

Zahodno arene je Municipio, kopija rimskega svetišča, do katerega vodi več stopnjic. Spredej je široko, mramornato stebrišče.

Nedaleč odtod je nekdanji frančiškanski samostan, v njem kapelica, v kateri se kaže sarkofag kot »Tomba di Giulietta e Romeo«. Že marsikatera romantična duša je objokavala tu tragiko ljubezni Romeja in Julije, in tudi neka slovenska pisateljica je pregrešila za »Ljubljanski Zvon« sentimentalen popis te grobnice; — sedanjí Veronesci pa se sami rogajo solzarjem, ki opevajo sarkofag, kjer ne počivajo nežne kosti zaljubljene Julije, nego prozaično ogrodje — frančiškanskega priorja...

Ne bom opisoval katedrale romanskega in gotskega sloga iz XII.—XV. veka, tudi ne bazilike sv. Zena, dasi je baje najlepša romanska stavba Gorenje Italije, in niti drugih cerkev in kapel. Mramor je pri Veroni cenjen, zato ga je povsod v izobilju; kiparjev in slikarjev, vrhu teh pa

še mecenov pa je imela Verona že od nekdaj mnogo!

Ker je končno Verona domovina slavnega arhitekta Giaconda, najznamenitejšega mojstra zgodnje renesanse, ki je zgradil mnogo imenitnih stavb tudi v Benetkah, Parizu, Rimu in Trevisu ter je deloval v Veroni tudi Michele Sanmichele, ki je znal resni trdnjavski slog umetniško združiti s krasnim dorskim in postavil v Veroni tudi več privatnih domov, ima seveda Verona veliko število divnih palač, prelepih cerkev in hiš.

Vsak hip zadene človek ob ostanke antičnih stavb, gledališč, palač in svetlišč, katerih stene in temeljni zidovi so se porabili za nove zgradbe. Povsod najdeš starinske, rimske mozaike, antične stebre, oboke, portale in sohe. Spominov na prva stoletja kristijanstva pa je osobito mnogo.

Na levi strani reke Adiže, takoj na desni strani Ponte delle Navi, stoji krasna stavba Sanmichelija: Palazzo Pompei, v njem pa sta Museo civico in Pinacoteca. V pritličju so naravoslovne zbirke, fosilije in starine (rimske in etruške bronze, mramornata dela, vaze, novci, izkopanine pri stavbah na kolih ob Gardskem jezeru, nekaj modernih soh iz mavca i. dr.); v I.

nadstropju je zbirka slik. Dvanajst velikih soban obsega več sto del večinoma veroneških mojstrov, Pavla Veroneškega, potem Bellinija, Mantegna, Moretta, Cavazole, Tiziana i. dr.

Svetloba, bujnost barv, čistost kompozicij in jasnost celote je danes še prav tako ohranjena na teh umotvorih, kakor bi bili došli iz slikarskega ateljeja šele pred kratkim. Da, ti stari mojstri so bili ne le veliki poeti, realistični risarji, nego tudi nedosežni tehniko nevenljivih barv.

Življenje v Veroni je sicer docela moderno; italijanskega značaja — razen na stavbah — ni mnogo. Po širokih ulicah drda tramvaj s konji, razsvetljava je električna. Promet je živahen in ulice so zelo obljudene.

Dan se je nagibal k zatonu, ko sem se odpeljal dalje proti Mestru in Vidmu.

Potovanje mi je šlo doslej gladko; nikjer mi ni bilo treba čakati, nikjer prestopati. V Mestre pa so me nakrat posadili iz vlaka, češ, da vozi v Benetke, ne pa proti Pontebi. To je bilo grenko! Duša je bila prenapolnjena z vtiski in duh utrujen. Telo mi je zahrepenelo po domači postelji in srce po družini. Upal sem, da bom naslednjega dne dopoldne že doma,

pooblaščen. Vlada je pa zato upokoja. Sedaj se bodo začela nova pogajanja z otomansko banko in s pariško borzo.

Macedonski revolucionarni odbor.

Bolgarska vlada je v intrigah zelo spretna. Razbila je najprej macedonski revolucionarni odbor na dve stranki: eno vodita Zončev in Mihailovski, drugo Sarafov. Zončeva ugled pada, zato je hotel z dejanji pridobiti zaupanje. Nameraval je ustajati v Macedoniji pospešiti, iti med Macedonce, se združiti s stotnikom Cankovim in proglasiti ustajo. Poslal je 72 mož na mejo. A orožniki so vse ujeli ter Zončeva in Nikolava zaprli. Stranka Zončeva je posredovala brez uspeha pri ministru. Sarafov meni, da razmere v Macedoniji niso še zrele za ustajo. Morda se začne ustaja v jeseni, a le po nekaterih krajih. Nesloga v odboru ubija edinost v Macedoniji.

Najnovejše politične vesti.

Nemška obstrukcija v češkem deželnem zboru. Za slučaj, da bodo Čehi obstruirali v državnem zboru, grozijo nemški listi z obstrukcijo v dež. zboru. — Ministrski svet se je vršil včeraj v Budimpešti in na Dunaju. Ogrski ministrski svet je določil tudi državni proračun za leto 1903. — Vstaja v Južni Ameriki. General vstašev Ferrara je pisal guvernerju Salazarju, naj bi se napravilo konec vojni ter se naj skličejo skupna posvetovanja, da se ustvari resnično narodna, politična organizacija. — Potujoči trgovci dunajski so imeli v nedeljo demonstrativni shod, da so protestirali zoper § 59. in 60. obrtnega zakona. Udeležilo se je shoda nad 2000 oseb. — Katoliški shod se je vršil v nedeljo v Bilini. Govoril je tudi princ Lobkowitz, ki je povdarjal, da katoliki z veseljem gravitujejo v Rim. Priredil pa se je protishod, mnogobrojnejši kot katoliški. Sprejela se je resolucija, ki protestuje zoper spletke rimskega klerikalizma ter priporoča izstop iz rimske cerkve. — Za samostanske šole na Francoskem so se priredile iz nekaterih provincij procesije v Le Falgoet. Vseh vdeležnikov je bilo 65.000. — Za angleške vojne stroške je določen južnoafrikanjskim kolonijam prispevek 100 milijonov funtov. — Deželna zveza ogrskih trgovcev je zborovala te dni v Šopronu ter je zahtevala ustanovitev samostojne carine že z letom 1907, in sicer na podlagi take trgovske pogodbe, da bi prepustila Avstrija ogrskim surovinskim izdelkom prosto trženje.

Dopisi.

Iz Gorice. »Soča« piše: Nemški »Schulverein« je vzdrževal v Gorici nemško ljudsko šolo, v katero je lovil pa kaj rad slovenske in laške otroke. — Vlada je že lansko leto sklenila, odvzeti »Schulverein« kos bremena ter ustanoviti na c. kr. vadnici tudi dva čisto nemška razreda. — Mi smo takoj doznali to nakano,

a čakati sem moral celih 6 ur. Mestre pa je uborno mesto 4500 duš!

V kolodvorski restavraciji sem zagledal šestdesetletnega možička s »cesarsko«, sivo brado. Žalosten je ždel ob svojem kovčgu. Prišel sem, pozdravil ga italijanski, a odgovoril mi je nemški. Vesel sem ga bil, saj mi je bilo možno kramljati s človekom iste usode. Bil je saksonski tovarnar malih strojev. Takoj se me je oklenil ter me spremljal, pripoveduje mi o svoji domovini, ki je dobila klerikalnega kralja Jurija, nepopularnega moža razsipnih lastnosti. Sla sva v Mestre, ki ima sicer električno razsvetljavo, a sicer docela vaščansko lice. Nasproti kolodvoru pa sva našla gostilnico, polno italijanskih častnikov, ki so imeli ondi vaje. Stregla je petorica jedrih, ličnih in ljubeznivih Italijank. Jedilnega lista sicer niso imeli, zato pa me je jedna prijela pod pazduho, me peljala v kuhinjo ter mi razkazala pripravljene jedi kar »na lici mesta« na izbero. In pila sva izvrstnega toskanca, Chianti, šalila se z Italijankami in ogrevala svoje vtise. Saksonec je potoval do Milana. Vdeležil se je bil pevske slavnosti v Gradcu, bil par ur v Ljubljani, kjer mu je park Tivoli prav posebno ugajal, v Be-

na na kar je sledila v državnem zboru znana interpelacija posl. O. Gabriška. Na interpelacijo ni bilo odgovora, pač pa je sledilo imenovanje dveh učiteljev za to nemško šolo, ob katerem je prof. Berbuš dokazal svojo »neodvisnost« v tem, da se je odtegnil odločilni seji deželnega šolskega sveta ter šel po drugih »potih« na Nabrežino, kjer je bil toliko potreben kolikor voda v čevlju. Sledila je interpelacija posl. Štreklja v deželnem zboru. V tej se je naglašala absurdnost c. kr. nemške vadnice v deželi, kjer nemščina ni deželni jezik, in na učiteljsko, ki vzgaja učitelje le za Slovence in Italijane. Čemu na takem zavodu nemška vadnica?! Ali gorostasnost te novotarije je toliko strašnejša, ker poleg učiteljske pravzaprav niti ni take vadnice, ki bi bila toliko slovenska ali laška, da bi se mogle kandidatnje praktično vaditi za prihodnji svoj poklic. Tako velikansko skrb so imeli že doslej za nemščino, a zdaj prideta za nameček še dva čisto nemška razreda. V ponedeljek tečen je bilo vpisovanje v to nemško šolo. Uspeh interpelacij zastopnikov narodno-napredne stranke je bil ta, da je došel ukaz: naj se sprejemajo v te razrede le otroci z nemškim materinim jezikom.

V oba razreda se je vpisalo le 43 otrok. Radi bi vedeli, ali so to tudi res vsi nemški otroci, ali je pa vmes kak Slovenec ali Lah?! Dalje bi radi vedeli: odkod pa so ti otroci? ali so njihovi stariši res vsi v Gorici ali vsaj v naši deželi? To moramo vedeti!!! Gotovo pa je, da stariši teh 43 otrok so po večini c. kr. uradniki, ki so našli v naši deželi dobrega kruha, dočim morajo domači sinovi tavati po svetu! In za 43 takih otrok je c. kr. vlada ustanovila v Gorici čisto nemško šolo, dočim se nič ne briga, da nad 600 domačih slovenskih otrok nima javne slovenske šole! To bi imenovali lahko kitajske razmere, ako bi ne bile — avstrijske specialitete! Po vseh pojmi, ki vladajo o ustanovitvi šol, ob številcu 43 ni nikakega opravičljivega vzroka za obstanek te šole! Dostavljamo še, da prof. Berbuš v deželnem šolskem svetu ni odprl ust proti tej pljuski vsemu deželnemu prebivalstvu!

Iz Luča. Z ozirom na dopis iz Luč v 37. številki »Slovenskega Gospodarja« izjavljam napram piscu Lekšetu, da je laž, da bi bil jaz v zadnjem času pisal kaj v »Domovino«, laž je, da bi bil jaz kdaj domačine imenoval »biki« in »razgrajajoče fante«, največja laž pa je, da bi jaz pri zboru »Slovenskega planinskega društva« na Ljubnem vnel zborovalce za izlete v gore ob nedeljah in praznikih.

Dokler mi dopisnik »Slovenskega Gospodarja« svojih trditev ne dokaže, ga imenujem javno nesramnega lažnika. Pripravljen sem tudi mu dati priliko, da me radi tega lahko toži — ne pred potnim sodiščem v Ljubljani, pred katerim ima sigurno silen respekt, — ampak pred okrajnim sodiščem v Gornjem gradu. **Rasto P.**

netkah in v Milanu pri sorodniku. Poredni tovariši iz »Reicha« so zavedli starčka seboj celo v benečansko »grešno hišo«, kjer je moral gledati razuzdane plese in improvizirane »žive slike«. Togotil se je sam nad seboj, a smehljaje ponavljal: »Mein lieber Herr, es giebt doch wunder-schönte Weiber auf der Welt!« In pila sva Chianti — dve — tri — štiri steklenice, plačevala lajnarju, da nama je igral in igral ter hvalila Lutro, ki je pogruntal toli pametno geslo: »Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang...«

Tako sva se prav vesela nekoliko pred polnočjo odpeljala proti Vidmu.

Komaj se je dobro zdanilo, sva morala izstopiti ter zopet čakati na nov vlak. Imela sva dve uri časa, zato sva tekla v prijazno mesto Videm s 23.200 prebivalci. Bilo je še zgodaj in ulice prazne. Povsod se vidi, da je Videm premožno trgovsko in plemenitaško mesto. Lične palače imajo okusna pročelja in obledela slikarije.

Na glavnem trgu, Piazza Vittorio Emanuele, so zbrane najlepše stavbe. Tu je romanska bazilika s šestkotnim visokim stolpom, čegar vrh krasi pozlačen angel, pred cerkvijo je več stopnjic in vzvišen prostor, kjer stoje v vrsti majhen

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. septembra.

— **Osebnosti.** Višji okrajni komisar v Litiji g. Štefan Lapajne pride k okr. glavarstvu v Ljubljani, gosp. Anton Klein pa v Litijo. Okrajni komisar v Ljubljani g. Karol grof Kunigl je poklican v službovanje k deželni vladi. — Domobranski evidenčni asistent v Litiji g. Anton Kriech pride k okr. glavarstvu v Ljubljano, v Litijo pa pride g. Matija Trampuš iz Maribora.

— **Katoliški shod v Žireh.** Piše se nam: Shod naše stranke ni dal spati našemu kaplanu Volšarju. Zadnje štirinajst dni te prismoje skoraj nikdar doma ni bilo, tako, da se nam je stari naš župnik pošteno smilil, ker ima takega duhovnega pomočnika. Lazil je omenjeni možič po poljskih, tratarskih in ošeljki občin in povsod je pridušal klerikalne ostanke, da naj pridejo na katoliški shod v Žire. Ves trud je bil brezvapešen: na dan shoda zbralo se je pri Petronu prebivalstvo žirovske vasi, ki je od nekdanj klerikalno in katerega katolikom ni bilo treba zase pridobivati. Če štejemo ženske, otroke in celo Marijino družbo, ni bilo na shodu 200 glav in glavic. Bil je čisto tak shodek, kakor so jih Žitnik, Štefe in Kregar že večkrat imeli v žirovski vasi. Volšar pa boče vzlic temu kričal, da se maje napredna trdnjava! V resnici pa se majeta samo Volšar in njegova ljubica, kadar sta pijana! To sta pa dostikrat! Na shod mi naprednjaki nismo šli, čuli pa smo, da so bili govori prav za »babnice«, in da posebno glas dr. Šusteršiča ni ljudem dopadel. Stara terciarka se je pozneje izrazila: »En kosmat dedec je krulil kakor prošč, ko ga koljemo na plohu!« Družega Vam o tem zakonem shodu ne vem poročati, niti tega ne vem, so li materi Volšarici na odru odkazali častno mesto, katero ji je po zaslugi šlo. Vprašali bodete, čemu nismo te smešne Petronove tovaršije razbili? Naše ljudstvo bilo je jako razburjeno, in da se je samo namignilo, pa bi bilo razgnalo shodek. Podalo se je radi tega posebno odposlanstvo k dr. Tavčarju, da bi se z njim posvetovalo. Leta pa je odločno zahteval, da naj naša stranka Petronov shod popolnoma prezre, kakor je svoj čas Štefe Kregarjev shod prezrla. Dostavil je: Prepuščajte škandale Volšarici in njenemu kaplanu! In zategadelj nas ni bilo na Petronov shod! Kako pa se naša trdnjava maje, to bodo pokazale občinske volitve v oktobru! Na svidenje torej!

— **Gosp. prošt dr. Elbert** nam piše: Z ozirom na notico iz Novega mesta v Vašem listu z dne 19. t. m. št. 215: Ni res, da bi jaz šel k liberalcu ter ga prosil, naj objavi v vsaki družbi, da nimam svojih rok v tej volitvi. Res pa je, da sem šele 17. t. m. zvečer izvedel o novih volitvah za novi odbor. S tem so tudi ovržene vse druge izmišljotine in fantazije dotičnega dopisnika glede moje osebe v tej notici. Dr. Elbert, prošt. — Eventualen odgovor na to prepuščamo našemu g. dopisniku iz Novega mesta.

bronast spomenik kralja Viktorja Emanuela na konju, mramornata boginja miru in gigantski mramornati sohi Herkula in Kaka. Klasično nagoto so jim zakrili s kovinastim predpasnikom! Nasproti cerkve leži krasni Palazzo del Municipio v slogu benečanske palače dožev s prelepim stebrovjem in predvežo, ki je poslikana s freskami in okrašena z raznimi sohami. Sosedne palače so last friulskih plemičev.

Videm ima več lepih trgov, svoj muzej in svojo velike knjižnico, tehničen zavod, javen vrt z velikimi cipresami in Garibaldijev spomenik.

Mesto je čisto in snažno, polno vrtov in nasadov ter veleprijazno po svoji legi.

Na povratku na kolodvor sem srečaval Italijanke — Blaasove modele! — v brezpetnih šolnih, rudečih ali črnih nogavicah in pisanih krilih, jajčastookroglih zarjavelih obrazov, velikih črnih očij in bujnih, na čelo padajočih kodrov. Lepa dekleta! —

A dalje proti domu! V Pontebi me je sprejela ploha dežja in bežal sem moker kot miš na avstrijski kolodvor...

Ob 3. popoldne pa sem bil na Bledu pri Peternelu, kjer sta me sprejela ženka in hčerka. **Fr. G-r.**

— **Slovensko gledališče.** Ker se slovensko gledališče prične že 27. t. m. in velja a to predstaviti že abonement na sedeže, blagovolijo naj se tisti, ki reflektujejo na abonement, pravočasno se oglašati v Sešarkovi trafiki, kjer si sedaj še lahko izbere sedeže. Deželni odbor je prepustil proti najemnini lože slov. gledališča dram. društvu. Zato prevzema abonement na lože tudi letos dnevna blagajničarka gospa Sešarkova.

— **Gledališki abonement pri nas in drugod.** V času, ko vabi dramatično društvo k novemu abonementu, je primerno, opozoriti na to, da so razmerje abonentov do gledališča in njih prednosti in koristi v Avstriji sploh znatno ugodnejše, kakor drugod. Dočim dobiva pri nas abonent svoj prostor za $\frac{2}{3}$, prodajalne cene, torej mnogo cenejše kakor drugi obiskovalci, je zopet n. pr. na Francoskem to razmerje docela nasprotno. Tam so sedeži v abonementu dražji, kakor v dnevni razprodaji in abonent plača še posebej za to, da ima svoj sedež v gledališču vedno in za vse predstave rezerviran. Končno je to vsakomur ljubše in prijetnejše, nego da bi se suval pri blagajnici vsak dan ter plačal v slučaju premijer, gostovanj in beneficij povišano vstopnino. Razmere so torej drugod za abonentne neugodnejše kot pri nas, kjer se repertoire vedno ravna po abonentih ter se dela vse, da se jim ustreže. Pri nas uživajo abonent ne le prednosti olajšav, nego imajo tudi na vodstvo tak vpliv, o kakršnem se drugod še ne sanja abonentom. Takoimenovana »abonentska politika« tudi pri nas ni neznana in ima svoj vpliv na repertoire, za razmerje med člani in vodstvom in s tem na umetniški značaj gledališča. Abonent so torej v avstrijskih razmerah veliko važnejši faktor nego kjerkoli drugod. V Ljubljani pa imajo abonent še to prednost pred abonentom drugih gledališč, da vidijo vsako dramo jedva po 2 krat in vsako opero kvečjemu po 2 do 3 krat v sezoni. Drugod igrajo drame po 25—100 krat in opere se ponavljajo vedno in vedno. Ako pregledamo repertoire dunajskih gledališč, najdemo, da se ponavljajo iste drame in iste opere cela desetletja. Pri nas pa postajajo abonent že nervozni, če se ponavlja drama trikrat v dveh mesecih ali če se poje opera v 14 dneh štirikrat. Vzlic temu, da imajo gledališča velikih mest ogromno število osebja, za vsako stroko po 3—4 prve igralce ali pevce, je izprememb v repertoiru ondi razmeroma vendarle jako malo. Pri nas pa se vzlic pičlemu številu igralcev in pevcev ter vzlic majhni podpori »obrabi« vsaka opera že v dveh sezonah in domalega vsaka drama že v par mesecih. Drugod imajo gledališča svoje moči, rojake, ki govoré in pojó v materinski; pri nas pa si moramo pomagati s Čehi, Poljaki, Malorusi in s Hrvati. In ti naj se učé menda vsak teden noviteto ter naj govoré — klasično slovenščino! Pri nas velja pri opernih premijerah foteljski sedeži kvečjemu 2 K 60 h; drugod stanejo fotelji 20—30 K in skromno stojišče (pri nas boro 1 K) celó pri reprijah 2—3 K! Še v Pragi je plačati na stojišču vedno po 2 K. V Ljubljani je torej gledališče razmeroma najcenejše ter imajo tu abonent najugodnejši položaj. »Dramatično društvo« nudi na podlagi svojih ponižnih gmotnih sredstev ob najskrbnejšem gospodarstvu občinstvu za malo vstopnino več kakor kjerkoli. Treba je poznati le dohodke in subvencije drugih gledališč ter potem primerjati kvaliteto osebja in repertoirja z našim, predno se more količkaj očitati slovenskemu gledališču. Menda ne bo škodilo, ako smo opozorili na ta dejstva naše občinstvo pred sezono.

— **Konsum v konkurzu.** »Prvo kroparsko delavsko konsumno društvo« v Kropi je bankerotiralo. Razglašen je konkurz in je konsum tudi že izbrisan iz zadružnega registra. Bomo videli, če boleta škof Jeglič in viceškof Žlindra plačala izgubo.

— **Ustanove za železničarje.** Kakor vsako leto, razdelili se bodo tudi letos razni dohodki od ustanov za pomoči potrebne, onemogle, nekdanje uslužbenice južne železnice, oziroma vdove in sirote. Prošnje v to svrhu oddajo naj se najkasneje do 30. oktobra t. l. pri načel-

ništvu južne železnice tu, kjer se tudi natančneje poročila izvedo.

— **Trgovska šola gremija trgovcev** se prične dne 28. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne. Istega dne ob 7. uri zjutraj se bodo polagali ponavljalni izpiti. Vsprejemalo in vpisovalo se bodo nove gojence početkom od 23. t. m. v pisarni trgovskega gremija Krojaške ulice št. 5, II. nadstropje.

— **Iz Spodnje Šiške** se nam piše: Pravo zbirališče pijancev in razgrajencev je gotovo Spodnja Šiška. Vsi, katerim so v mestu tla prevročila, pridruže v Šiško ter motijo mirne prebivalce z razsajanjem in v pitjem. Posebno ob nedeljah se kar skušajo, kateri bo grša kričal. Res da imamo policijo, a kaj naj stori eden policaj proti vsem. S civilisti se že izhaja, drugače pa je z vojaki, kadar se pijani s svojim orožjem ponašajo. V ponedeljek zvečer pridejo trije pijani topničarji — dva podčastnika ter jeden prostak — v pekarno J. Okorna in začno rogoviliti po delavnicah ter se pehati sem ter tja. To jim še ni bilo zadosi. Prostak potegne svoj vojaški nož ter začne žnjim mahati po zraku. Hotel je žnjimi tudi suniti vajuca toda ta je zbežal na cesto. Ker ni mogel dohiteti vajuca, sunil je mimo idočega 11letnega dečka v trebuh, da se je pri priči na tla sesedel. Potem so vsi trije vojaki krohotaše odšli. Deček se ni ravno poškodoval, vendar bi ga bil vojak v pijanosti lahko umoril. Kriva je vsega tega uredba, da smejo vojaki izven službe nositi orožje, da s tem pokažejo svojo vojaško čast. Ne pomisli se pa koliko nesreč je že vsled tega nastalo, nesrečen je bil vojak in tisti, ki ga je vojak poškodoval. Skrajni čas bi že bil, da bi državni zbor posegel v te starinske razmere.

— **Akad. veselica v Novem mestu.** Dne 27. t. m. priredé novomeški akademiki običajno akademično veselico s koncertom, igro in plesom v korist podpornim društvom za slovenske visokole.

— **Veselica v Krškem** v proslavo 25letnice stotništva velespoštovanega gospoda Dragotina Schenerja, poveljnika ces. kr. priv. meščanske garde krške, priredil odbor dne 28. septembra t. l. v prostorih gospoda Frana Gregoriča z nastopnim sporedom: V predvečer mirozov z baklado. Dne 28. zjutraj budnica, ob 11. uri slovesna sv. maša, ob 1. uri opoldne banket in potem koncert v gostilniškem vrtu gospoda Frana Gregoriča. Godbo preskrbi ces. kr. priv. meščanska garda iz Kostanjevice. Glede na vsestransko priljubljenost gospoda proslavnika se je nadejati prav obile udeležbe.

— **Iz Kamnika** se nam piše: Dolgo vrsto let že se je občinski odbor trudil z vprašanjem, kako naše mesto bolje razsvetliti, končno se je posrečilo sedanjemu mestnemu zastopstvu to stvar dognati. V seji dne 19. t. m. je sklenil soglasno, da upelje električno razsvetljavo po celem mestu, od narodne firme Luke Habata in Saxa iz Duplice, katera pogodba se bo že te dni podpisala. Omenjena gospoda bosta tudi zidala večjo tovarno za papir. Čestitamo narodni tvrdki!

— **Trgatev in burja na Vipavskem.** Komaj da je zadnjič dež vse trtje, ki je vsled večtedenske hude suše še listje izgubljalo, nekoliko oživilo, vsled česar bi se tudi grozdje, ki je deloma že zrelo, zopet popravilo, je nastopila v nedeljo huda burja ter neprenehoma dva dni tako pihala, da so celo vozovi težko vozili. Ne samo, da je ta veter vse zopet močno izsušil, napravil je v vetrovnih legah tudi na grozdju mnogo škode, odlomivši cele poganjke, odnosno cele grozde. Sploh ni bilo letošnje leto za Vipavce nič kaj srečno. Že aprila je bila toča, spomladi je nastopil hud spomladanski mraz, ki je vse osmodil, pozneje večkrat močna burja, poletu huda vročina, sedaj pa spet burja. V splošnem bo letošnja letina kvantitativno slabša od lanskega leta. Če ne bodo prežgodaj trgali, bo vino dobro. Z ozirom na sedanje stanje ne bo kazalo trgati pred oktobrom, izvzemši, ako ne nastopi zopet kaj nenavadnega. Sicer so nekateri s trgatvijo že pričeli, toda le oni, ki imajo posebno solnčne lege in prav zgodnje vrste. Lanskega vina je še v obliči ter se oddaja po 28–40 K hektoliter. Ljudstvo potrebuje denarja in posode, zato

bi bilo želeto, da se unanji kupci za nakup ondostnih vin čimprej in v mnogobrojnem številu zglase in to sedaj tembolj, ker so si Vipavci z umnim kletarstvom vina izboljšali ter so ista sedaj vedno zdrava, zanesljivo stanovitna in kristalno čista, osobito onih, ki so jih filtrirali.

— **Hitro uradovanje.** V »Edinosti« čitamo pritožbo, da je bil neki Slovenec meseca junija pri tržaški policiji zaslišan v zadevi njegove domovinske pravice, da pa policija še do sedaj dotičnega akta ni doposlala namestništvu. To je poučen slučaj. Rešeni akt leži skoro štiri mesece pri policiji... Pri tej policiji vladajo pač posebne razmere.

— **Čuden slučaj.** Dne 11. majnika t. l. je izgubil trgovec g. Avgust Tomažič, ko je šel s strelišča v Podrožniku domov, na poti po cesti na Rožnik in po Bleiwei-sovi cesti do doma na Dunajski cesti št. 17, brilant, vreden 500 kron. Kamen se je bil izluščil iz prstana. Dasi je gosp. Tomažič objavil v listih, da je izgubil prstan in naznanil to tudi policiji, vendar se ni nihče oglasil, ki bi bil prstan našel. Včeraj popoldne šel je gosp. Tomažič k juvelirju Meisetzu, da bi si izbral drug kamen ali pa si kupil nov prstan. Gospod Meisetz pokazal je g. Tomažiču več prstanov z brilanti, katere je bil, kakor se je izrazil, pred tremi dnevi dobil z Dunaja. G. Tomažič zbral si je prstan z lepim kamnom in poprosil juvelirja dovoljenja, da sme prstan vzeti seboj domov, da ga še pokaže svoji ženi. Doma si je g. Tomažič brilant v prstanu natančneje ogledal in konstatiral, da ni novobrušen in da ima neki madež, kakršnega je imel brilant, katerega je on izgubil. G. Tomažič je spoznal svoj brilant. Šel pa je vendar še v juvelirju Karolu Tamborninu vprašati, če je brilant nov ali star. Ko mu je gosp. Tambornino potrdil, da je brilant star, je šel g. Tomažič nazaj k Meisetzu in mu rekel, da kupi on prstan, samo mu mora povedati, odkod da je dobil brilant. Gosp. Meisetz mu je zatrjeval, da je dobil prstan z brilantom z Dunaja. Nato je g. Tomažič položil juvelirju Meisetzu 400 K na mizo in mu dejal, da je brilant, ki je vdolan v prstan, njegov brilant, katerega je spomladi izgubil in da hoče on sedaj prstan z brilantom seboj, da se dožene, kdo ga je našel in prodal. Juvelir Meisetz je sedaj priznal, da je brilant kupil v ponedeljek alitorek minolega tedna od nekega Zagrebčana, katerega dobro pozna oče njegovega vajuca. Gosp. Tomažič je naznanil vso stvar policiji, katera je v zadevi vršila poizvedbe in do-gnala, da je brilant prodal Meisetzu za 210 K bivši občinski načelnik pri Sveti Nedelji pri Samoboru, potem pisar pri finančnem uradu v Zagrebu in sedaj brezposelni poslovodja neke zagrebške vinarne, Ladislav pl. Hervoič. Le-ta pravi, da je prstan našel danes teden na cesti pri cirkusu. Ladislav pl. Hervoič se je aretoval in izročil deželnemu sodišču.

— **Maščevanje.** Potnik K. je »štimal« gospico Marijo G., po poklicu delavko v tobačni tovarni, ona pa ga ni sinoči marala in se je rada zabavala in pogovarjala tudi z drugimi fanti, posebno rada pa s potnikom M. Včeraj popoldne je M. s svojimi prijatelji napravil izlet in povabil seboj tudi Marijo G. To je zvedel nesrečni ljubimec K. Sklenil se je maščevati. Na večer se je skril pri hiši, kjer stanuje Marija G. in čakal tako dolgo, da je prišla s fanti domov, ker so se pripeljali s fижakarjem. Marija G. je izstopila in se presrečno poslovila od svojih kavalirjev, komaj pa so ti odšli, skočil je K. s svojega skrivališča proti svoji nezvesti in nevsmiljeni Mariji, ta pa je zbežala in tekla za fижakarskim vozom in klicala svoje kavalirje na pomoč. Fижakar je slišal njeno vpitje in vstavil. Marija G. je povedala, kaj se jej je pripetilo in njeni kavalirji so poskakali z voza in tekli za napadalcem, katerega so tudi ujeli in po-šteno naklestili tako, da se domov ni mogel. Jeden fantov pa je tudi ustrelil s revolverjem, kar je spravilo vse ljudi po Trnovem pokoncu, da so prišli na ulice gledat, kaj se je zgodilo.

— **Voz s toleti prevrnil** se je včeraj zvečer okoli 6. ure na križpotu Karlovske in Gruberjeve ceste posestnikovemu sinu Ivanu Radlmu iz Višnje gore. Lesena ograja na vozu se je razbila in toleta so ušla, pa so jih polovili in spr-

vili v Sarčev hlev. Ivan Radl je prišel pod voz, pa se mu ni nič hudega zgodilo. Samo na roki je bil nekoliko poškodovan.

— **Krvav pretep med fижakar-jema.** Danes ponoči je bilo več fижakar-skih hlapcev v Židanovi gostilni na Selu. Na potu domov je nastal med Ivanom Grilom in Francetom Lekštom prepir, ker je slednji hotel, da še gredo vsi v kavarno »Pri malem sloncu«, Gril pa se je temu protivil. Lekše je v jezi potegnil nož in hotel Grila suniti. Ta je dvakrat odbil sunek, slednjič pa ga je le dobil v hrbet. Ivan Gril je bil nevarno poškodovan in so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Z gnojnimi vilami** je napadel danes ponoči v Vnanjih goricah posestnikov sin Franc Pezdirc 24 let starega fanta hlapca Ivana Japeljina. Udaril ga je po glavi in ga tako težko ranil, da so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Otrok ponesrečil.** Včeraj popoldne se je v Spodnji Šiški igralo več otrok na nekem vozu, na katerem je bila prazna truga. Otroci so trugo prevrnili in je ista padla na 7letnega Jožefa Bera-neka in ga poškodovala na glavi in mu zlomila desno nogo.

— **Vol se je splašil** danes dopoldne na Dunajski cesti električnega voza in je dirjal po cesti proti Sv. Krištofu. Voznik Franc Vilfan iz Skaručne ga ni mogel obdržati in pri Tönniesovi tovarni je vol zavil z vozom na stran in pritisnil Vilfana k zidu. Iz nevarnega položaja je moža rešil vrtar.

— **Oficial V. Šorn,** kateri je bil po storjenem ponesrečenju pobegnul iz Ljubljane in je bil potem prijeto v Zagrebu, je bil včeraj zvečer po orožniku pripeljan v zapore v novi justični palači.

— **S ceho pobegnila** sta včeraj zvečer z Kramarjeve gostilne na Dolenjski cesti dva neznana možaka. Zapila in zajedla sta 1 krono, potem pa se izmuznila iz gostilne in jo popihala.

— **Prenočišče v svinjaku.** V Kramarjevem svinjaku je danes ponoči zasačila policija dva postopača, ki sta imela tamkaj ležišče.

— **Priloga.** Današnji številki priložili smo za cenjene naročnike našega lista okrožnico gosp. Fr. P. Zajca, urarja v Ljubljani, Staritrž št. 28, v katerej naznanja, da je v zvezi z švicarsko tovarno, ki izdeluje ure z njegovo lastno znamko.

— **Iz zapora je ušel** v Škofji Loki nevarni tat Lovrenc Bitenc iz Kašlja, občina M. D. v Polju. Danes zjutraj je bil v Ljubljani prijeto.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 146 oseb.

— **Najnovejše vesti.** Hrvaški pisatelj Štefan Radić je bil včeraj zaradi hudodelstva čuvanja pri zadnjih zagrebških nemirih obsojen v šestmesečno težko ječo. — Potopila se je v Severnem morju nemška ladja »Zeland« z vso posadko. — Strela je udarila v smodnišnico v Nakoslowi pri Šlezviku. Vsled nastale eksplozije je raztrgalo dva čuvaja in dva mimoidoča, 16 oseb pa je hudo ranjenih. — Vulkan Soufriere na otoku St. Vincent zopet deluje med groznim grmenjem. Iz žrela udarjajo kot stolp visoki plameni. — Nenavadna poroka se je vršila zadnjo nedeljo v Hitzingu pri Dunaju. Par je štel skupno 157 let, in sicer je bil ženin 76letni Moric Komrowsky, ki je še lani obhajal s svojo prvo ženo zlato poroko. Nevesta je bila 81letna posestnica J. Weinrank. Za prito ji je bil lastni, 61letni sin. — Nezgoda z zrakoplovom. V Liberecu se je spustil na zemljo z Dunaja odposlani zrakoplov. Ko je došel na tla, razpočil se je plin ter ranil 30 oseb. — Nasilni cigani. V okraju Zwickau pri Lipskem je izgnana ciganska družba umorila zgolj iz jeze tri osebe, štiri pa nevarno ranila. — Nevaren lovec. Ruski veliki knez Nikolaj Konstantinovič, ki ga je ogrski grof Evgen Zichy povabil na lov na svoja posestva, je obšel v nedeljo pet gonjačev in pozneje brata gospodarja grofa Edmunda Zichyja, pa še tri gonjače ter enega gozdarskega uradnika. — Vsa letina je zamrznila v severni Švediji. Bati se je lakote.

— **Tolstoj o ruskih pisateljih.** Nedavno je govoril Tolstoj z nekim so-trudnikom »Birž. Vjedomosti« o ru-skih pisateljih in se je izrazil o delih Gleba Uspenskiga, da jih je čital z naporom, ker je v svojih spisih nejasen, težko razumljiv. A to ni novo in njegovo, pisatelj mora imeti jasno zadržan ter svoj nazor o svetu. »Jaz sodim povsem meha-nično, ali je kak pisatelj znamenit, in to po prevodu. Ako se da delo lahko ter

brez škode prevesti, je gotovo do-bro, kakor n. pr. spisi Čehova in Gor-kega, ker igra na strunah vseljnega srca. Tako nekako je govoril Tolstoj. A dočim je priznaval Čehovu velik bele-tristični dar, mu je odrekel povsem dar-dramatika. Tudi je povdarjal, da je glavni pogoj vsakega leposlovnega dela ver-jetnost in razumljivost.

— **Žid in cigan.** Na semnju v ne-kem majhnem ruskem mestu sta baran-tala žid in cigan za konja. Neki gospod, ki ni bil daleč od njiju, je vprašal pozneje cigana, koliko je dobil za konja. Cigan mu je pokazal bankovec 10 rubljev. »Ali ni to jako malo?« — »Ne, saj je kljuse povsem hrom.« Gospod je šel nato k židu in mu je to povedal. Toda žid je trdil, da je konj povsem zdrav, a je napak podko-van. Cigan pa je zopet povedal gospodu, da je kljuse nalašč napak podkopal, ker je hotel tako kupca speljati na led. Ko je žid to izvedel, je bil za trenotek potr-t, potem se je pa hitro pomiril, češ: »Nič, zato, bankovec je bil itak ponarejen«.

— **Naznanjen samomor.** Iz Pře-mysla poročajo, da so ob nekem gozdu našli računskega nadporočnika Senfta in njegovo ljubico, gospo Amal. Kubíkovo mrtva. Senft je poklical Kubíkovo iz Kra-kova v Přemysl ter pisal svojemu povelj-niku, da se misli med vasjo Doromil in mestom Přemysl s svojo ljubico ustreliti. Takoj sta prišla dva častnika, ž njima vo-jaški zdravnik in avditor, ki so našli samo-morilca res na označenem mestu. Senft je ustrelil najprej gospo, potem pa sebe. Gospa je zapustila pismo, da rada umrje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 23. septembra. Ob veli-kanski udeležbi dunajskih Čehov se je vršil sinoči shod v VI. okraju, na ka-teri je bil izrecno in sicer pismeno po-vabljen Šusteršičev prijatelj, češki po-slanec dr. Dyk. Toda poštenjaka Dyka ni bilo na shod in tudi opravičil se ni. Najprej se je razpravljalo o sta-lišču nižjeverstjskega deželnega šol-skega sveta glede čeških ljudskih šol na Dunaju. Govorila sta redakterja Krapka in ces. svetnik Penížek, ki je zlasti povdarjal, da je razmerje med Čehi in Nemci na Dunaju ravno tako; »kakor razmerje med Nemci in Slovenci v Ljubljani in na Kranjskem, med Nemci in Čehi v Pragi in na Češkem ter med Italijani in Hrvati v Dalmaciji. Razprava o korupcijski aferi dr. Dyka je trajala tri ure. Urednik Janča je grozil, da spravi še neko drugo žlindra-afero dr. Dyka na dan. Dokazal je z Dykovimi pismi in telegrami, kako je ta hotel njegov list podkupiti v ko-rist Luegerjevi stranki in dokazal, da je imel dr. Dyk vzroke, si zagotoviti Jančev molk. Neki Střibný je po-jasnil, kako čudno ga je dr. Dyk v neki politični zadevi zastopal in kako je krščanski Dyk stvar končno izročil židovskemu odvetniku dr. Epsteinu. Končno je bila sprejeta resolucija, s katero se obsoja dr. Dyk in se po-zivlje mladočeški klub, da ga vrže iz svoje srede, pa tudi pre-išče, kje je Dyk dobil denar, da je hotel Luegerju v prid pod-kupiti dunajske Čeha.

Dunaj 23. septembra. Ministr-ski svet ima danes popoldne sejo, v kateri se bavi z nagodbo. Madjar-ski ministri so prišli danes sem. Jutri se začne zopet nagodbena poga-janja.

Dunaj 23. septembra. Tržaški namestnik grof Goëss je prišel včeraj sem in obiskuje danes ministre. Sodi se, da je to v zvezi z njegovim od-stopom.

Dunaj 23. septembra. Včeraj se je povrnil generalni ravnatelj »Länderbanke«, Palmer iz Pariza in danes je banka odpustila iz službe pet višjih kontrolnih uradni-kov. Policija razglasa, da po njeni sodbi se je defraudant Jellinek utopil, a obče mnenje je, da je Jellinek srečno pete odnesel. Jellinekova soproga se je odpovedala vsem pravicam do premo-ženja svojega moža, tako da dobi vse to premoženje banka.

Dunaj 23. septembra. Princ Fran Josip Braganza, ki je zaslovel po svojem londonskem škandalu, je po-stavljen pod kuratelo. Kuratorjem je postavljen princ Karol Ludovik Thurn-Taxis.

Zagreb 23. septembra. Pisatelj Stjepana Radića je sodnija obso- dila na šest mesecev ječe, ker je za časa izgredev dejal, da bi bilo bolje, ko bi se Hrvatje in Srbi združili in udarili na Madjare. Obravnava je bila tajna.

Bruselj 23. septembra. Pogreb kraljice Henriete se je vršil po dolo- čenem sporedu. Občna nevolja pa je vladala, da je kralj zabranil Štefaniji udeležiti se pogreba svoje matere.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 23. septembra 1902.

Skupni državni dolg v notah	101-15
Skupni državni dolg v srebru	101-
Avstrijska zlata renta	121-10
Avstrijska krona renta 4%	100-10
Ogrska zlata renta 4%	120-05
Ogrska krona renta 4%	98-05
Avstro-ogrsko bančne delnice	1592-
Kreditne delnice	987-25
London vista	239-57 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117-02 1/2
20 mark	23-42
20 frankov	19-07
Italijanski bankovci	94-80
C. kr. cekini	11-30

Žitne cene v Budimpešti

dne 23. septembra 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K	6-82
" " april 1903	"	"	7-09
Rž " oktober	"	"	6-09
Koruza " maj 1903	"	"	5-50
Oves " oktober	"	"	5-62

Efektiv.

5 vinarjev ceneje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji arčni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Podavina v 24 urah
22.	9. zvečer	743-6	9-8	sl. svzhod	skoro jas.	0-0 mm.
23.	7. zjutraj	744-4	7-4	sl. jug	del. jasno	0-0 mm.
	2. popol.	743-6	14-8	sr. vzhod	del. oblač.	0-0 mm.

Srednja včerašnja temperatura 11-5°, nor- male: 13-9°.

Zahvala.

Za mnogostransko ganljivo sočutje, izraženo nam povodom smrti nepozab- nega nam soproga, ozir. očeta, gospoda

Ivana Vrhovca

c. kr. gimn. profesorja

potem za lepe darovane vence, za mno- gobrojno spremitev pokojnika k večnemu počitku in za ganljive pogrebne žalospel- izreke vsem udeležencem: sorodni- kom, prijateljem in znancom, dijakom, pevcem, profesorjem in ravnateljem, zlasti g. ravnatelju A. Senekoviču srčno zahvalo. (2318)

Žalujoči zaostavljenci.

Zahvala.

Povodom nenadomestljive izgube na- šega ljubljene sina, oziroma brata

Avgusta Bajca

je blažilo neizrekljivo žalost vsestransko sočutje, ki so ga pri priliki izka- zovali ljubljanski znanci nepozabnemu ranjkemu. (2314)

V prvi vrsti se zahvaljujem ravnatel- jstvu in članom učiteljskega zbora c. kr. učiteljskega, ki so ga spremili do kolodvora, ter učiteljskim kandidatom, ki so se v ganljivih pesnih poslovi od dragega jim sošolca. Hvala bodi tudi vsem drugim, ki so ranjkega spremili na zadnji poti.

Družina Bajčeva v Renčah.

Resna

ženitna ponudba!

Samostojni rokodelce na deželi (snažnega obrta), 29 let star, se želi poročiti s pošteno in delavno gospico, staro do 27 let in s 1000 do 1500 kron gotovine. Resne ponudbe s sliko naj se blagovoli- jo poslati pod „Resna ponudba“ do 1. oktobra t. l. na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(2303-2)

Dobro ohranjena obleka za

enoletnega prostovoljca

se proda takej. (2300)

Izve se: Salendrove ulice št. 6 II. nadstr.

Edina

pekarija

v Ilirski Bistrici proda se pod ugodnimi pogoji s 1. oktobrom.

Natančnejša pojasnila daje **Karol Muha**, pek v Ilir. Bistrici. (2311-1)

Ženitna ponudba.

Trgovca in hišni posestnik v Lju- bljani, najboljših let, išče znanja 3 gospico 20-30 let ter 10-15000 gld. premoženja v surho ženitve.

Ponudbe s polnim imenom naj se pošiljajo pod: „Uesoljnost“ I. do 31. septembra t. l., poste restante, Ljubljana. (2276-2)

Naznanilo.

P. n.

Čast mi je s tem naznaniti Vam, da so tudi letos pri nas vinogradi krasni, t. j. jako rodovitni, in grozdje je zdravo. Jaz posedujem 10 oralov vinogradov in se nadejam, da pri- delam nekaj sto hektolitrov vina. — Zato Vam ponujam grozdje za pre- šanje ali pa že prešani mošt ter ga- rantiram za čistost in pristnost.

V slučaju potrebe se izvolite obrniti na mene. (2001-14)

Belježim z odličnim spoštovanjem

Franjo Kleščić

posestnik vinogradov

Jaska na Hrvatskem.

4 pari čevljev za samo 2 gld. 50 kr.

se pošljejo le zaradi nakupa velike množine za tako nizko ceno. 1 par moških, 1 par ženskih čevljev, rujavih za vezati, z močnimi zbitimi podplati, najnovije oblike; dalje 1 par moških in en par ženskih modnih čevljev z obšivom, elegantni in lahki. Vsi 4 pari za 2 gld. 50 kr. Pri naročilu zado- stuje dolgost. Pošilja se proti poštnemu povzetju. (2289-2)

Zaloga čevljev

Jungwirth

Krakov 21. Poštni predal 29.

Neugajajoče se vzame takoj nazaj.

Najcenejše dobavišče dobrih ur s 3letnim pismenim jamstvom.

HANNS KONRAD

eksportna hiša ur in zlatnine Most (Brux) št. 64 (Češko).

Lastne izdelovalnice za izgo- tavljanje ur in fino mehaniko. Dobra nikelnasta remontoarka gld. 3-75.

Pristna srebrna remontoarka gld. 5-25.

Pristna srebrna verižica gld. 1-20.

Nikelnasti budilec gld. 1-75.

Moja tvrdba je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pism. (2768-80)

Ilustrovani katalog zastoj in poštnine prosto.

Pojutrišnjem žrebanje!

Olomuške razstavne srečke à 1 krono

— Vsi dobitki se izplačajo dobiteljem v gotovini po odbitku 10%. —

Mesečna soba

na ulico, v I. nadstropju, lepo meblovana, s posebnim vhodom, se odda s 1. okto- brom t. l. — Poizve se v židovskih ulicah št. 1. (2257-3)

Išče se v najem

stanovanje

za 1. november obstoječe iz 2 sob in kuhinje. — Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“. (2284-3)

Vedno sveža (2317-1)

divjačina

dobi se pri hišniku v palači grofa Auersperga, Gosposka ulica 15.

Izkopavanje jarkov

za vodovodne cevi pri Logatcu se izroči pogodnikom (akordantom). Prosilci za to delo naj se zgledajo pri

Ant. Kunz-u (42)

tovarnarju za vodovode v Moravskih Gra- nicah (Mährisch-Weisskirchen), Moravsko.

Ženitna ponudba.

Išče se gospodična, ki ima veselje do gostilne in 1000 K dote. — Ponudbe pod „1000“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j. a. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein- Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pon- tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein- Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Mari- jine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selz- thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Ino- most, Bregenc, Gurib, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 51 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mo- nakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). **Proga v Novomestu in v Kovevju.** Obojni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto- Straža, Toplice, Kovevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Ko- čevje. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj obojni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Lju- bljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Fran- zensfeste, Solnograda, Linc, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj obojni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne obojni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linc, Steyra, Pariza, Geneve, Gurib, Bregence, Ino- mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m po- popoldne obojni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 3. uri 36 m zvečer iz Podnart-Kropo. — Ob 3. uri 51 m zvečer obojni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Linc, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta. **Proga iz Novega mesta in Kovevja.** Obojni vlaki: Ob 3. uri 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Ko- čevja, ob 1. uri 5 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kovevja in ob 8. uri 36 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** juž. kol. v Kama- nika. Mešani vlaki: Ob 3. uri 36 m zjutraj, ob 3. uri 5 m popoldne, ob 3. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 3. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne ob 3. uri 10 m in ob 9. uri 56 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajnjemu času v Lju- bljani za 2 minute spredaj. (1617)

Glavni dobitnik

30.000 kron

prilporeča

J. C. MAYER v Ljubljani. (1981-18)

Išče se

stanovanje

z 2 sobama in kuhinjo za manjšo, mirno stranko, za november 1902.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Na- roda“ pod „mirna stranka“. (2306-2)

Absolviran pravnik

želi vstopiti pod ugodnimi pogoji v notar- sko pisarno kot **notarski kandidat**.

Ponudbe naj se pošiljajo na uprav- ništvo „Slov. Naroda“. (2308)

Trgovski pomočnik

špecerijst in manufakturst, želi svojo se- danjo službo premeniti. (2314-1)

Ponudbe naj se pošljejo pod šifro: „Zvest št. 1000“ pošta Rečica pri Celji.

Kot praktikant

Išče mesta v večji trgovini z mešanim blagom konsumski uslužbenec, 19 let star. Službo lahko nastopi s 15. oktobrom t. l.

Ponudbe je poslati najkasneje do 30. sep- tembra t. l. pod šifro „Praktikant“ poste restante Zagorje ob Savi. (2313-1)

Išče se

upraviteljica za poštni urad

na Gorenjskem.

Nastop s 1. ali 15. oktobrom t. l. Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Dobro idoča

špecerijska trgovina

(s pripadajočo zalogo blaga) na tukajšnjem pro- storu, v bližini prav velike tovarne, se zaradi bolehavosti posestnika **oddaja v najem**.

Vprašanja na upravništvo „Slovenskega Naroda“. (2290-3)

Špage vsake vrste

domačega in tovarniškega izdelka, kakor tudi za vreče vezati, **sirovega konca**, po- nuja samo za preprodajalce ali večje odjemalce

Iv n Kordik

trgovina galanterije in drobnine na debelo in drobno (1457-14)

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14.

Klauer-jev

Triglav

naravni rastlinski liker, izvrstnega vpliva na želodec (416-181)

se dobi pristen edino le iz glavne zaloge

Edmund Kavčič-a

v Ljubljani.

redivo, suhe gobe,

vsakovrstno žito

in sadje ter vse

deželne pridelke

kupuje

Anton Kolenc

trgovca v Celju.

(2315-1)

Ne skisanim filistrom

ampak

prijateljem humorja

prilporečamo

„Navihance“

spisal

Rado Murnik.

Velika 8.

Str. 229.

Vsebina:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prilijeno zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata žužamaža. — Čačkočkar pa Križ- kraž. — Peklenski napredek. — Zavozlan roman. (1832-22)

Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 70 h.

Založništvo L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg 3.